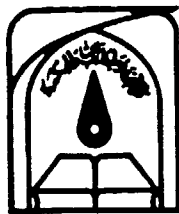

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت اطلاعات وزارت علوم و تحقیقات
توسیع آموزش عالی ایران
وزارت اطلاعات وزارت علوم و تحقیقات
توسیع آموزش عالی ایران

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم پزشکی

۱۳۸۰ / ۷ / ۲۰

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته پرستاری
(گرایش داخلی - جراحی)

عنوان موضوع:

بررسی تأثیر برنامه خود مراقبتی بر میزان عزت نفس بیماران مبتلا
به مولتیپل اسکلروز (MS) تحت پوشش انجمن MS ایران

نگارش:

حسین مدنی

013017

استاد راهنما:

جناب آقای ناوی پور

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر روزیانی

۱۳۸۰

۳۵۱۵۱

«فرم تأییدیه اعضای هیأت داوران مندرج در پایان نامه کارشناسی ارشد»

بدینوسیله پایان نامه کارشناسی ارشد آقای حسین مدنی

گرایش:

رشته: آموزش پرستاری

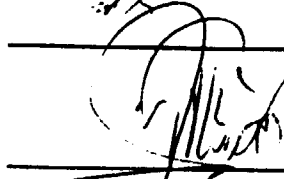
تقدیم می شود. اینجانبان نسخه نهائی این پایان نامه را از نظر فرم و محتوی بررسی و تأیید کرده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنیم.

نام و نام خانوادگی و امضاء اعضای هیأت داوران:

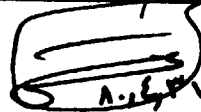
جناب آقای حسن ناوی پور (ستاد راهنما)

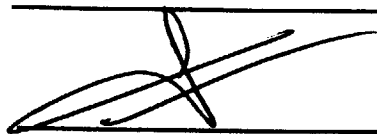
جناب آقای دکتر روزیانی (استاد مشاور)

جناب آقای دکتر فضل الله غفرانی پور (استاد ناظر و نماینده تحصیلات تکمیلی)

سرکار خانم دکتر صلصالی (استاد ناظر)

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته آموزش پرستاری است که در سال ۱۳۸۰ در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر نایوبیور، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر روزبهانی و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر _____ از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر سوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵ دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجانب حسین مدنی دانشجوی رشته آموزش پرستاری مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضا: حسین مدنی
۱۳۸۰/۴/۲۱

تقدیم به:

مادر عزیزم

او که بیشتر از جان دوست می دارمش

بر دستان پر از مهرش بوسه می زنم

و بر این بوسه افتخار می کنم.

«سپاس و قدردانی» من لم یشکر المخلوق، لم یشکر الخالق

خداوند سبحان را سپاس که به این بنده توفیق داد تا مرحله‌ای از زندگی خویش را که از روی لطف و کرم بی‌پایانش به من عطاء نموده است در عرصه علم و تجربه سپری نمایم و از محضر بهترین و برترین مخلوقاتش بهره بگیرم. حال که به یاری ایزدیکتا توفیق خدمتی هر چند کوچک در کسب علم و دانش نصیب گردیده، به امید آنکه این کوشش مورد تأیید الهی قرار گیرد، بر خود واجب می‌دانم مراتب سپاس و تشکر فراوان خود را نثار استادان و سروران محترمی کنم که انجام این پژوهش مرهون کمکهای بی‌دریغ آنان است.

بخصوص استاد عزیز و مهربان جناب آقای آقای ناوی پور که در طول انجام پایان‌نامه با کرامت نفس و درایت علمی خود در تمامی مراحل تحقیق بنده را با راهنماییهای ارزنده خود یاری نمودند و همچنین استاد بسیار گرانقدر جناب آقای دکتر روزیانی که با نظرات ارزنده خود در به انجام رسیدن این پژوهش کمک فراوان نمودند. همچنین سایر اساتید ارجمند بخصوص جناب آقای دکتر غفرانی پور که با راهنمایی‌های پدران و مشاوره‌های سودمند خود بنده را در انجام این پژوهش کمک بسیار نمودند و سرکار خانم معماریان استاد بسیار محترم، دلسوز و گرانقدری که قطعاً سهم زیادی در پیشرفت تحصیلی پژوهشگر و انجام پژوهش برعهده داشتند و همیشه با مشاوره‌ها و راهنماییهای راه‌گشایشان پژوهشگر را در انجام تحقیق یاری رساندند که پژوهشگر آرزوی توفیق روزافزون از درگاه احدیت برای این استاد پر تلاش می‌نماید.

همچنین پژوهشگر تشکر خود را از اساتید بزرگوار آقای دکتر فقیه‌زاده و آقای دکتر کاظم‌نژاد که با راهنماییها و مشاوره‌های آماری پژوهشگر را در به انجام رساندن عملیات آماری و تدوین فصول آماری یاری نمودند اعلام می‌دارد و از آنها صمیمانه تشکر می‌نماید. در ادامه لازم است که پژوهشگر از آقای دکتر لطفی، آقای دکتر نبوی، خانم محسنی‌نیا، خانم احمدی، خانم خرازی، خانم تفرشی، خانم رضانی، خانم عزیزی و آقای محسنی‌نیا و تمامی دست‌اندرکاران انجمن MS ایران و تمامی بیماران عزیزی که در انجام عملیات میدانی پژوهشگر را کمک بسیار نمودند تشکر و قدردانی نماید و برای تمامی این عزیزان آرزوی توفیق روز افزون دارد. پژوهشگر ضمناً از گروه محترم پرستاری دانشگاه تربیت مدرس که در مدت تحصیل از محضرشان کسب علم نموده است تشکر می‌نماید.

چکیده:

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است که در سال ۱۳۸۰ در انجمن MS ایران انجام گرفته و هدف آن بررسی تأثیر برنامه خودمراقبتی بر میزان عزت نفس بیماران مبتلا به MS عضو انجمن MS ایران می باشد.

در این مطالعه ۳۴ بیمار MS بطریق مبتنی بر هدف انتخاب شده و مورد مطالعه قرار گرفتند. قبل از اجرای برنامه خود مراقبتی، اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه‌های اطلاعات فردی، لیست مشکلات و پرسشنامه استاندارد عزت نفس کوپراسمیت از بیماران مورد پژوهش جمع آوری شد. سپس جلسات آموزش مراقبت از خود به اجرا درآمد. پس از آن به مدت یک ماه برنامه‌های خود مراقبتی فراگرفته شده، توسط بیماران اجرا شد و پژوهشگر نیز با چک لیست خود گزارشی بیماران را کنترل نموده است.

پس از اتمام یک ماه، مجدداً پرسشنامه‌های لیست مشکلات و عزت نفس کوپراسمیت توسط نمونه‌ها تکمیل شد.

آزمون آماری تی زوج شده نشان داد که میزان عزت نفس واحدهای مورد پژوهش در دو مرحله قبل و بعد از اجرای برنامه خود مراقبتی تفاوت معنی داری با هم دارند. ($P = ۰/۰۰۰$) آزمون‌های آماری نیز مقایسه فراوانی نسبی نمونه‌ها قبل و بعد از مداخله را بر حسب وضعیت گرفتگی عضلات ($P = ۰/۰۰۰$)، خستگی ($P = ۰/۰۰۰$)، بی‌اختیاری ادراری ($P = ۰/۰۱۸$)، یبوست ($P = ۰/۰۰۰$)، کاهش حافظه ($P = ۰/۰۰۱$) و ضعف عضلانی ($P = ۰/۰۴۳$) معنی دار نشان داده است.

یعنی اجرای برنامه خودمراقبتی در بهبود عوارض بیماری MS مؤثر بوده است. بنابراین با توجه به نتایج فوق پژوهشگر پیشنهاد می‌کند که برنامه خود مراقبتی طراحی شده جهت بالا بردن عزت نفس و بهبود عوارض بیماری MS مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: خود مراقبتی، عزت نفس، بیماری مولتیپل اسکلروز (MS)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
.....	چکیده:
فصل اول	
۲	مقدمه:
فصل دوم	
۸	چارچوب پنداشتی مروری بر مطالعات پیشین
۹	۱-۲- چارچوب پنداشتی:
۹	۱-۱-۲- تاریخچه بیماری: کلیاتی درباره بیماری مولتیپل اسکلروز (MS):
۹	۱-۱-۱-۲- یافته‌های ابتدایی:
۱۰	۱-۱-۲-۲- درک فرآیند بیماری:
۱۱	۱-۱-۲-۳- تلاش برای یافتن علت بیماری:
۱۲	۱-۱-۲-۲- تعریف بیماری:
۱۲	۱-۱-۲-۳- شرح بیماری MS:
۱۳	۱-۱-۲-۴- شیوع بیماری:
۱۳	۱-۱-۲-۵- آسیب‌شناسی بیماری MS:
۱۵	۱-۱-۲-۶- علت‌شناسی MS:
۱۵	۱-۱-۲-۷- علائم و نشانه‌های MS:
۱۷	۱-۱-۲-۸- راههای تشخیص بیماری MS:
۱۹	۱-۱-۲-۹- راههای درمان MS:

عنوان	صفحه
۱۰-۱-۲- پیش آگهی MS:	۲۲
۱۱-۱-۲- عوارض بیماری MS:	۲۳
۱۲-۱-۲- عزت نفس:	۲۴
۱۳-۱-۲- خودپنداره (مفهوم از خود):	۲۴
۱۴-۱-۲- تعاریف عزت نفس:	۲۵
۱۵-۱-۲- ابعاد عزت نفس:	۲۵
۱۶-۱-۲- عزت نفس در بیماران MS:	۲۶
۱۷-۱-۲- مقیاس های سنجش عزت نفس:	۲۸
۱۸-۱-۲- راههای افزایش عزت نفس در بیماران MS:	۳۰
۱۹-۱-۲- مراقبت از خود:	۳۱
۱-۱۹-۱-۲- تاریخچه مراقبت از خود:	۳۱
۲-۱۹-۱-۲- تعاریف خودمراقبتی:	۳۲
۳-۱۹-۱-۲- الگو (مدل) مراقبت از خود:	۳۲
۲۰-۱-۲- روشهای خود مراقبتی در MS:	۳۵
۱-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در اختلال در تحرک جسمی و ضعف عضلات:	۳۵
۲-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در گرفتگی عضلات:	۳۶
۳-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در خستگی:	۳۷
۴-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در عدم تعادل در هنگام راه رفتن:	۳۷
۵-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در اختلالات دفع ادرار و مدفوع:	۳۸
۶-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در اختلال عملکرد حسی و ادراکی:	۳۹
۷-۲۰-۱-۲- مراقبت از خود در اختلال جنسی:	۳۹
۲-۲- مروری بر مطالعات:	۴۰

فصل سوم

۴۵	۱-۳- اهداف پژوهش:
۴۵	۱-۱-۳- هدف کلی:
۴۵	۲-۱-۳- اهداف ویژه:
۴۶	۲-۳- فرضیه پژوهش:
۴۶	۳-۳- تعریف واژه‌ها:
۴۶	۱-۳-۳- مراقبت از خود:
۴۶	۲-۳-۳- برنامه خودمراقبتی:
۴۷	۳-۳-۳- عزت نفس:
۴۷	۴-۳-۳- بیماری مولتیپل اسکلروز:
۴۸	۵-۳-۳- بیماران مولتیپل اسکلروز (MS):
۴۸	۶-۳-۳- انجمن MS ایران:
۴۸	۴-۳- پیش فرضهای پژوهش:
۴۹	۵-۳- ابزارگردآوری اطلاعات:
۵۳	۶-۳- اعتبار علمی ابزارگردآوری اطلاعات:
۵۴	۷-۳- اعتماد علمی:
۵۵	۸-۳- روش گردآوری داده‌ها:
۵۵	۹-۳- روش پژوهش:
۵۵	۱-۹-۳- نوع پژوهش:
۵۶	۲-۹-۳- جامعه پژوهش:
۵۶	۳-۹-۳- نمونه پژوهش و مشخصات نمونه‌ها:

۵۷	۳-۹-۴- روش نمونه‌گیری و حجم نمونه:.....
۵۷	۳-۹-۵- محیط پژوهش:.....
۵۸	۳-۱۰- روش انجام کار:.....
۶۰	۳-۱۱- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۶۱	۳-۱۲- محدودیت‌های پژوهش.....
۶۲	۳-۱۳- ملاحظات اخلاقی پژوهش.....

فصل چهارم

۶۳	نتایج، بحث، پیشنهادات.....
۶۵	۴-۱- ارائه جداول:.....
۶۵	۴-۱-۱- جداول مربوط به اطلاعات دموگرافیک بیماران MS مورد پژوهش:.....
۷۱	۴-۱-۲- جداول مربوط به میزان تأثیر برنامه خود مراقبتی:.....
۷۱	۴-۱-۲-۱- مقایسه وضعیت عزت‌نفس قبل و بعد از اجرای برنامه خود مراقبتی:.....
	۴-۱-۲-۲- مقایسه میزان مشکلات ناشی از بیماری MS بیماران مورد پژوهش قبل و بعد از
۷۲	اجرای برنامه خودمراقبتی.....
	۴-۱-۳- جداول مربوط به ارتباط بین اطلاعات دموگرافیک و نوع و میزان مشکلات ناشی از
۸۴	بیماری MS با میزان عزت‌نفس بیماران MS مورد پژوهش.....
۸۹	۴-۲- تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش.....
۹۴	۴-۳- نتیجه‌گیری نهایی.....
۹۴	۴-۴- کاربرد نتایج پژوهش در پرستاری.....
۹۵	۴-۴-۱- در حیطه پرستاری بالینی.....

عنوان	صفحه
۲-۴-۴- در جنبه آموزش پرستاری.....	۹۵
۳-۴-۴- در حیطه روانپرستاری.....	۹۵
۴-۴-۴- در زمینه پرستاری بهداشت جامعه.....	۹۵
۵-۴-۴- در حیطه مدیریت پرستاری.....	۹۶
۶-۴-۴- در زمینه پژوهش پرستاری.....	۹۶
۵-۴- پیشنهاد برای پژوهشهای بعدی.....	۹۶
۶-۴- پیشنهادات بر اساس یافته‌های پژوهش.....	۹۷
منابع.....	۹۸
ضمائم.....	۱۱۰

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۶۵	جدول شماره ۱- توزیع فراوانی جنس بیماران MS مورد پژوهش
۶۵	جدول شماره ۲- توزیع فراوانی سن بیماران MS مورد پژوهش
۶۶	جدول شماره ۳- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب سطح تحصیلات
۶۶	جدول شماره ۴- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت تأهل
۶۷	جدول شماره ۵- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب داشتن فرزند
۶۷	جدول شماره ۶- توزیع فراوانی شغل بیماران MS مورد پژوهش
۶۸	جدول شماره ۷- توزیع فراوانی میزان درآمد ماهیانه
۶۸	جدول شماره ۸- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب مدت ابتلاء به بیماری MS
۶۹	جدول شماره ۹- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب تعداد موارد بستری در
۶۹	جدول شماره ۱۰- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب ابتلا به بیماری دیگر
۷۰	جدول شماره ۱۱- توزیع فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب نوع داروی مصرفی
۷۱	جدول شماره ۱۲- مقایسه میانگین عزت نفس بیماران MS مورد پژوهش قبل و بعد از
۷۱	جدول شماره ۱۳- مقایسه فراوانی سطوح عزت نفس بیماران MS مورد پژوهش قبل و بعد
۷۲	جدول شماره ۱۴- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت دوینی
۷۳	جدول شماره ۱۵- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت تاری دید
۷۴	جدول شماره ۱۶- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت عدم
۷۵	جدول شماره ۱۷- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت گرفتگی
۷۶	جدول شماره ۱۸- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت خستگی
۷۷	جدول شماره ۱۹- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت

جدول شماره ۲۰- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت	۷۸
جدول شماره ۲۱- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت	۷۹
جدول شماره ۲۲- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت	۸۰
جدول شماره ۲۳- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت	۸۱
جدول شماره ۲۴- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب وضعیت	۸۲
جدول شماره ۲۵- مقایسه فراوانی بیماران MS مورد پژوهش برحسب تعداد	۸۳
جدول شماره ۲۶- ارتباط بین مشخصات دموگرافیک بیماران MS مورد پژوهش با میزان عزت نفس	۸۴
جدول شماره ۲۷- ارتباط بین عوارض ناشی از بیماری MS بیماران MS مورد پژوهش با میزان عزت نفس	۸۵
جدول شماره ۲۸- ارتباط بین وضعیت کاهش حافظه بیماران MS مورد پژوهش و میزان عزت نفس	۸۶
جدول شماره ۲۹- ارتباط بین وضعیت بی‌اختیاری ادراری بیماران MS مورد پژوهش و میزان عزت نفس	۸۷
جدول شماره ۳۰- ارتباط بین تعداد مشکلات ناشی از بیماری MS بیماران MS	۸۸

فصل لؤلؤ

مقدمه